

**UCHWAŁA NR IV/30/2024
RADY GMINY BARTOSZYCE**

z dnia 30 lipca 2024 r.

**w sprawie rozpatrzenia protestu wyborczego dotyczącego wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej w Sołectwie
Szylina Wielka**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.) i § 32 ust. 4 pkt 2 uchwały Nr XLI/432/2018 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 21 września 2018 r. w sprawie statutu sołectwa Szylina Wielka (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2018 r., poz. 4590) uchwala się, co następuje:

§ 1. Stwierdza się, że **nie nastąpiło naruszenie procedury wyborczej** określonej w Statucie Sołectwa Szylina Wielka i oddała protest wyborczy wniesiony w dniu 27 maja 2024 r. w sprawie ważności wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej w Sołectwie Szylina Wielka, zgodnie z uzasadnieniem stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy do poinformowania wnoszącego protest i Wójta Gminy Bartoszyce o sposobie załatwienia protestu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wojciech Ferdycz

Uzasadnienie

W dniu 27 maja 2024 r. do Rady Gminy Bartoszyce za pośrednictwem Wójta Gminy Bartoszyce wpłynął protest wyborczy w sprawie wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej sołectwa Szylina Wielka. Protestujący jako uzasadnienie dla uznania naruszenia procedury wyborczej podał zarzut, że w wyborach Sołtysa i Rady Sołeckiej w Sołectwie Szylina Wielka w dniu 21 maja 2024 r. brały udział osoby nieuprawnione do głosowania w wyborach.

Uchwała Nr XLI/432/2018 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 21 września 2018 r. w sprawie statutu sołectwa Szylina Wielka, zwana dalej - Statutem Sołectwa, przewiduje instytucję protestu wyborczego przy wyborach organów jednostek pomocniczych gminy i określa w § 32 Statutu Sołectwa, że *protest w sprawie ważności wyborów sołtysa i rady sołeckiej może wnieść wyborca, który wpisał się na listę obecności osób uczestniczących w zebraniu mieszkańców sołectwa, na którym dokonano wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej. Wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzut oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. protest wyborczy składa się na piśmie do rady gminy za pośrednictwem wójta w terminie 14 dni od dnia wyborów. Przekroczenie tego terminu spowoduje odrzucenie protestu. Rada gminy rozpatruje protest na sesji i podejmuje uchwałę, w której: - stwierdza rażące naruszenie procedury wyborczej określonej w statucie sołectwa mającej wpływ na dokonany wybór oraz uznaje nieważność wyborów w całości lub w części i zobowiązuje wójta do wyznaczenia nowego terminu wyborów; - stwierdza, że nie nastąpiło naruszenie procedury wyborczej określonej w statucie sołectwa i protest wyborczy oddala.*

Ponadto § 38 ust. 3 i 4 Statutu Sołectwa stanowi, że *organem kontroli nad działalnością sołectwa jest rada gminy, przy pomocy komisji rewizyjnej.*

Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.), zwaną dalej ustawą - *sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.* Na podstawie § 20 ust. 3 Statutu Sołectwa – w wyborach sołtysa, rady sołeckiej mogą głosować stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania.

W orzecznictwie powszechnie się podkreśla, że kryterium udziału w wyborach (czynne prawo wyborcze) w sołectwie stanowi fakt stałego zamieszkania w sołectwie, a nie fakt zameldowania na pobyt stały (wyrok NSA z 13 kwietnia 1999 r., II SA 231/99, LexisNexis nr 334785, „Wokanda” 1999, nr 7, s. 38; wyrok WSA w Lublinie z 29 maja 2008 r., III SA/Lu 178/08, CBOSA). Za stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania uznaje się mieszkańców przebywających tam z zamiarem stałego pobytu, choćby nie byli zameldowani na stałe.

Zgodnie z art. 25 Kodeksu Cywilnego „Miejsce zamieszkania osoby fizycznej. Miejszem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu”. Analizując pojęcie „miejsce zamieszkania” NSA w postanowieniu z dnia 26 września 2012 r. (I OW 102/12) ustalił, że „[...] o miejscu zamieszkania decydują dwa czynniki: zewnętrzny (fakt przebywania) oraz wewnętrzny (wola stałego pobytu), przy czym przesłanki te muszą wystąpić łącznie. Wyrażenie zamiaru stałego pobytu nie wymaga złożenia oświadczenia woli. Wystarczy zatem, że zamiar taki wynika z zachowania danej osoby polegającej na ześrodkowaniu swoich czynności życiowych w danej miejscowości. W judykaturze przyjmuje się, że zamiar stałego pobytu powinien wynikać z takiego zachowania osoby fizycznej, który wskazuje na rzeczywiste powiązanie jej działalności życiowej z określoną miejscowością. O zamiarze stałego pobytu można zatem mówić wówczas, gdy występują okoliczności pozwalające przeciętnemu obserwatorowi na wyciągnięcie wniosku, że określona miejscowość jest głównym miejscem, gdzie koncentrują się aktualnie sprawy dorosłej osoby fizycznej. Nie ulega przy tym wątpliwości, że samo zameldowanie pod określonym adresem w danej miejscowości nie oznacza zamieszkania w tej miejscowości w rozumieniu art. 25 k.c.”.

W związku z powyższym Przewodniczący Rady Gminy skierował sprawę do Komisji Rewizyjnej zwaną dalej Komisją, celem wykonania czynności wyjaśniających związanych z oceną zgodności z prawem przeprowadzonych wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej w Sołectwie Szylina Wielka. Komisja rozpatrywała pismo w tej sprawie podczas posiedzeń w dniu 11 i 26 czerwca 2024 r.

Członkowie Komisji zapoznali się z treścią w/w protestu, w której Autor formułuje zarzut: "W głosowaniu brały udział nieuprawnione osoby, ponieważ nie są stałymi mieszkańcami sołectwa" - osoby te wymienione zostały z imienia i nazwiska. Spełniono wymóg § 32 ust. 1 Statutu Sołectwa - autorem protestu jest wyborca, który wpisał się na listę obecności osób uczestniczących w zebraniu mieszkańców sołectwa, na którym

dokonano wyboru sołtysa i rady sołeckiej. Zgodnie z § 32 ust. 3 Statutu Sołectwa zachowany został termin na wniesienie protestu.

Komisja Rewizyjna przeanalizowała materiały przekazane przez Wójta Gminy Bartoszyce w postaci:

- protokołu z zebrania mieszkańców sołectwa Szylina Wielka zwołanego przez Wójta Gminy Bartoszyce w sprawie wyboru sołtysa i rady sołeckiej Szylina Wielka,

- listy obecności na zebraniu wiejskim sołectwa Szylina Wielka w sprawie wyboru sołtysa oraz Rady Sołeckiej dnia 21 maja 2024 r.,

- protokołów Komisji Skrutacyjnej przeprowadzającej wybory sołtysa i rady sołeckiej w dniu 21 maja 2024 r.,

- Statutu Sołectwa Szylina Wielka.

Skarżąca podczas posiedzenia Komisji w dniu 11 czerwca 2024 r. podtrzymała swoje zarzuty opisane w piśmie oraz poddała pod wątpliwość wybór jednego z członków Rady Sołeckiej. Uważa, że nie jest on stałym mieszkańcem sołectwa.

Zgodnie z § 24 Statutu Sołectwa *zebranie mieszkańców sołectwa, na którym ma być dokonany wybór sołtysa i członków rady sołeckiej, zwołuje wójt określając miejsce, dzień i godzinę zebrania. Zebraniu przewodniczy wójt lub wyznaczona przez niego osoba.* Na podstawie § 24 Statutu Sołectwa, Wójt zwołał zebranie mieszkańców sołectwa Szylina Wielka w sprawie wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej na dzień 21 maja 2024 r. o godz. 17:00 w świetlicy wiejskiej w Szylinie Wielkiej. Zebraniu przewodniczył pracownik Urzędu Gminy Bartoszyce jako osoba wyznaczona przez Wójta.

Komisja Rewizyjna po przeprowadzonej dyskusji, wysłuchaniu wyjaśnień Skarżącej, zapoznaniu się z dokumentami z zebrania mieszkańców i weryfikacji dokumentów:

1.ustaliła, że na zebraniu mieszkańców sołectwa Szylina Wielka w dniu 21 maja 2024 r. obecnych było 28 mieszkańców sołectwa. Wybrano 3 osobową Komisję Skrutacyjną spośród uprawnionych uczestników zebrania. Osoby te nie kandydowały ani na sołtysa ani na członka rady sołeckiej. Mieszkańcy zgłosili 2 (dwie) kandydatury na sołtysa oraz 2 (dwie) kandydatury do rady sołeckiej. W wyborach na sołtysa z protokołu Komisji Skrutacyjnej wynika, że na zebraniu obecnych było 28 mieszkańców, głosowało 28 mieszkańców, głosów ważnych było 28, głosów nieważnych było 0. Po przeprowadzeniu tajnego głosowania w wyborach na Sołtysa pierwszy kandydat uzyskał liczbę głosów „za kandydaturą” – 26, a drugi kandydat liczbę głosów „za kandydaturą” – 2. Sołtysem został wybrany kandydat, który uzyskał największą liczbę głosów. W wyborach Rady Sołeckiej na zebraniu obecnych było 28 mieszkańców, głosowało 27 mieszkańców, głosów ważnych było 26, głosów nieważnych było 1. Kandydaci na członków Rady Sołeckiej uzyskali następującą liczbę głosów: pierwszy kandydat „za kandydaturą” - 26 głosów, drugi kandydat „za kandydaturą” - 24 głosów. Wybrano Radę Sołecką składającą się z 2 członków, zgodnie ze Statutem Sołectwa, który stanowi, że działalność sołtysa wspomaga rada sołecka, która składa się z 2 członków.

2.zauważyła, że z uwagi na rozkład głosów, podnoszona przez Autora protestu okoliczność, że siedem osób spośród głosujących nie są stałymi mieszkańcami sołectwa pozostaje bez wpływu na wynik głosowania. Ustalono, że 6 z 7 wskazanych osób przez Skarżącą jest ujętych w stałym rejestrze wyborców prowadzonym przez Gminę Bartoszyce. Jednakże Komisja nie jest w stanie jednoznacznie stwierdzić, czy wspomniane wyżej 7 osób są stałymi mieszkańcami sołectwa.

3.Po zasięgnięciu opinii prawnej ustalono, że przepisy powszechnie obowiązujące, nie wymagają, aby kandydat na sołtysa czy kandydat na członka rady sołeckiej danego sołectwa, był mieszkańcem tego sołectwa. Takie wymagania, mogą w praktyce wynikać np. ze statutów sołectw. Jednakże w opisanej sytuacji, również statut sołectwa nie wprowadza żadnych wymagań, co do miejsca zamieszkania kandydata na Sołtysa czy członka Rady Sołeckiej, to należy przyjąć, że może zostać nim w zasadzie każdy, bez względu na miejsce zamieszkania.

Zgodnie z brzmieniem § 32 ust. 4 pkt 1 Statutu Sołectwa, unieważnieniem wyborów skutkuje wyłącznie rażące naruszenie procedury wyborczej określonej w statucie sołectwa mającej wpływ na dokonany wybór. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na dwie okoliczności. Po pierwsze, Komisja Skrutacyjna nie dysponuje narzędziami prawnymi do weryfikacji miejsca zamieszkania osoby głosującej w trakcie przeprowadzania wyborów. Nie sposób zatem dopatrzeć się naruszenia procedury określonej w statucie Sołectwa. Po drugie, ewentualne naruszenie musiałoby mieć wpływ na wynik wyborów, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Członkowie Komisji Rewizyjnej w wyniku głosowania postanowili o zarekomendowaniu Radzie Gminy stwierdzenie, że nie nastąpiło rażące naruszenie procedury wyborczej określonej w Statucie Sołectwa i oddalenie protestu. Głosowało 5 członków komisji (2 członków komisji nieobecnych): 5 głosów „za oddaleniem protestu i stwierdzeniem, że nie nastąpiło rażące naruszenie procedury wyborczej określonej w Statucie Sołectwa”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.